

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 29-5-2020
Αριθμ. Πρωτ.: 181/71434

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ζημιές σε ελαιοκαλλιέργειες της Περιφερειακής Ενότητας Μαγνησίας λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων και εντομολογικών-μυκητολογικών προσβολών»

ΣΧΕΤ: **1. Η Ερώτηση 4673/3-3-2020**
2. Η Ερώτηση 4737/6-3-2020

Απαντώντας στις παραπάνω Ερωτήσεις που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Ζ. Μακρή, Α. Παπανάτσιου και Α. Μεϊκόπουλος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Προκειμένου να υποβληθεί φάκελος διεκδίκησης χρηματοδότησης από την ΕΕ για την αποζημίωση των ελαιοπαραγωγών λόγω της κλιματικής αλλαγής, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προέβη στη σύσταση και συγκρότηση ειδικής Ομάδας Εργασίας για τη μελέτη της επίδρασης των ακραίων καιρικών φαινομένων στην ελαιοκαλλιέργεια Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Μαγνησίας με την αριθ. πρωτ.: 728/87345/24-03-2020 (ΑΔΑ: 6ΤΜΥ4653ΠΓ-Ψ1Ν) απόφαση. Η ανωτέρω μη αρειβόμενη Ομάδα Εργασίας, κατόπιν εξέτασης και καταμέτρησης των ζημιών στην ελαιοκαλλιέργεια της παραπάνω Π.Ε., πρόκειται να ολοκληρώσει το έργο της μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2020 και να παραδώσει την έκθεσή της στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Επίσης, για τις ζημιές που προξενήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2019 σε ελαιοκαλλιέργειες στην ευρύτερη περιοχή της Π.Ε. Μαγνησίας από καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια σύμφωνα με τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α. (όπως χαλάζι, βροχοπτώσεις και ανεμοθύελλες), διενεργήθηκαν από τις γεωτεχνικές υπηρεσίες του Οργανισμού οι απαραίτητες επισημάνσεις, έγιναν συνολικά 114 αναγγελίες και υποβλήθηκαν για όλες τις καλλιέργειες 1.208 δηλώσεις ζημιάς. Το έργο των εκτιμήσεων έχει ολοκληρωθεί και έχει ξεκινήσει η κοινοποίηση των πορισμάτων. Ειδικότερα, έχουν κοινοποιηθεί πορίσματα που αφορούν 77 αναγγελίες ζημιάς. Η δε κοινοποίηση συνεχίζεται και αναμένεται να ολοκληρωθεί άμεσα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α. Λάρισας.

Επιπλέον, έχει ξεκινήσει και η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς. Μέχρι στιγμής έχουν καταβληθεί αποζημιώσεις ύψους 2.030.596 ευρώ, ενώ μέχρι τον Ιούλιο του 2020 θα έχει καταβληθεί το μεγαλύτερο μέρος αυτών.

Επιπλέον, στην Π.Ε. Μαγνησίας, από τις επισημάνσεις που διενεργήθηκαν από τις υπηρεσίες του ΕΛ.Γ.Α. το καλοκαίρι και το φθινόπωρο του 2019 σε ελαιοκαλλιέργειες στην ευρύτερη περιοχή της εν λόγω Π.Ε. (συμπεριλαμβάνονται και οι περιοχές του

Κεντρικού και νότιου Πηλίου), πέραν των ζημιών που προκλήθηκαν από καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόντα αίτια, τα οποία διαπιστώθηκαν και εκτιμήθηκαν, παρατηρήθηκαν σε ορισμένες περιοχές της ανωτέρω Π.Ε. και ζημιές από αίτια τα οποία δεν καλύπτονται από τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α.. Συγκεκριμένα, παρατηρήθηκαν στις ελαιοκαλλιέργειες αυτών των περιοχών ζημιές που προκλήθηκαν από προσβολές δάκου και από γλοιοσπόριο.

Οι ζημιές όμως που προξενούνται στις καλλιέργειες από εντομολογικές και μυκητολογικές προσβολές δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τον ΕΛ.Γ.Α. και ως εκ τούτου δεν αποζημιώνονται σύμφωνα με τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του. Επομένως, οι ζημιές που προξενήθηκαν το 2019 στις ελαιοκαλλιέργειες διαφόρων περιοχών της χώρας, κυρίως από τον δάκο αλλά και από μυκητολογικές προσβολές (γλοιοσπόριο), δεν καλύπτονται ασφαλιστικά και δεν μπορούν να τύχουν αποζημίωσης.

Ωστόσο, οι ανωτέρω ζημιές θα μπορούσαν να ενταχθούν σε πρόγραμμα Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ) αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, όπου απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ζημιά να οφείλεται σε θεομηνίες ή δυσμενείς συνθήκες και οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν, διότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα για τον σκοπό αυτόν. Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου να τεκμηριωθεί η σοβαρότητα των ζημιών, θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι οι εν λόγω προσβολές έχουν αποκτήσει επιδημικό χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να πληγεί μία ευρύτερη περιοχή σε τέτοιον βαθμό ώστε να υπάρχει αντίκτυπο στην οικονομία αυτής.

Για τον σκοπό αυτόν έχει οριστεί ένα κατώφλι ζημιάς πέρα από το οποίο θεωρείται ότι η συγκεκριμένη ζημιά μπορεί να ενταχθεί σε καθεστώς ενισχύσεων. Το κατώτατο αυτό όριο έχει καθοριστεί στο 30% των ομοειδών ειδών του νομού-Π.Ε. σε σχέση με τη μέση απόδοση των προηγούμενων τριών ετών, με βάση τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της χώρας, τα οποία συλλέγονται από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) τον επόμενο χρόνο της συγκομιδής και δίνονται μετά από επεξεργασία στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Επίσης, θα πρέπει να αποδειχθεί ότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα αντιμετώπισης των προσβολών.

Επιπρόσθετα και σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό του ΕΛ.Γ.Α. θα πρέπει να ισχύουν και τα κάτωθι:

- α) να τεκμηριώνεται επιστημονικά από επιτροπή, η οποία ορίζεται από το ΥΠΑΑΤ, ότι η απώλεια της παραγωγής είναι αποτέλεσμα μίας δυσμενούς καιρικής συνθήκης και όχι συνδυασμού πολλών (απαραίτητη προϋπόθεση για έναρξη της διαδικασίας),
- β) τα επίσημα μετεωρολογικά στοιχεία να επιβεβαιώνουν τον χαρακτηρισμό των καιρικών συνθηκών ως δυσμενών,
- γ) να εγκριθεί η δαπάνη αντιστάθμισης των ζημιών από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και
- δ) να έχει ακολουθηθεί η σωστή καλλιεργητική τεχνική και να έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποφευχθεί η ζημιά και η εξάπλωσή της.

Περαιτέρω σημειώνεται ότι στους στόχους της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΑΑΤ και της νέας Διοίκησης του ΕΛ.Γ.Α., είναι η δημιουργία ενός νέου θεσμικού πλαισίου το οποίο να ανταποκρίνεται επιτυχώς στην κλιματική αλλαγή, προσφέροντας επαρκή ασφάλιση στις γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις των παραγωγών της χώρας.

Για τον σκοπό αυτόν, έχουν ξεκινήσει οι απαραίτητες διεργασίες, βάσει των οποίων θα διαμορφωθούν οι συγκεκριμένες αλλαγές με τη συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων, μέσα από διαβούλευση, οι οποίες μετά την ολοκλήρωσή τους σε κανονιστικό επίπεδο θα τεθούν άμεσα σε ισχύ.

Ειδικότερα, με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (142/2121123.01.2020) συστάθηκε ομάδα εργασίας με συντονιστή τον Πρόεδρο του ΕΛ.Γ.Α., για τη μελέτη του παρόντος θεσμικού πλαισίου και τον τρόπο αλλαγής του. Κατά τη διάρκεια των εργασιών της ομάδας, τα μέλη της μελετούν τη διαχρονική εξέλιξη του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου των γεωργικών ασφαλίσεων στην Ελλάδα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, αναλύουν τα ιστορικά δεδομένα καταστροφών αγροτικών εκμεταλλεύσεων και των αντίστοιχων πληρωμών που έχουν πραγματοποιηθεί από τον ΕΛ.Γ.Α. και διερευνούν πιθανούς εναλλακτικούς τρόπους αποζημίωσης καταστροφών. Στόχος της ομάδας είναι να υποβάλει στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προτάσεις γνωμοδοτικού χαρακτήρα και παράλληλα να συντάξει πόρισμα, στο οποίο θα περιγράφονται τα θέματα που επεξεργάστηκε καθώς και οι λύσεις, που προτείνει να υιοθετηθούν από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και τους εποπτευόμενους φορείς που συμμετέχουν στην ομάδα.

Επίσης, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο πλαίσιο της διαρκούς προσπάθειας που καταβάλλει για τη στήριξη των ελαιοπαραγωγών της χώρας, έχει πραγματοποιήσει δύο συναντήσεις με την Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Ελαιολάδου. Στην πρώτη συνάντηση, η οποία έλαβε χώρα την Τρίτη 18 Φεβρουαρίου του 2020, επισημάνθηκε η αναγκαιότητα λήψης μέτρων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγής της ελαιοκομίας, αλλά και για την ενίσχυση των προωθητικών δράσεων και τη στήριξη της εμπορευσιμότητας του ελαιολάδου. Τόσο το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων όσο και η Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Ελαιολάδου αλλά και οι φορείς που τη συγκροτούν, συμφώνησαν να εργαστούν στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, προκειμένου να εκπονήσουν ένα στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της ελαιοκομίας στην Ελλάδα, το οποίο θα θέτει βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και μεσομακροπρόθεσμους στόχους. Στη δεύτερη συνάντηση, η οποία πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 10 Μαρτίου του 2020, συζητήθηκαν διαρθρωτικά μέτρα για τη στήριξη της παραγωγής, προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγικότητα του ελαιολάδου, να μειωθεί το κόστος παραγωγής και να αυξηθεί η τυποποίηση και η εμπορευσιμότητα του ελληνικού ελαιολάδου.

Στην κατεύθυνση αυτή επισημάνθηκε η ανάγκη:

- Να επανεξεταστεί, προκειμένου να καταστεί αποτελεσματικότερος, ο τρόπος που διεξάγεται η δακοκτονία.
- Να επανεξεταστεί το καθεστώς ασφάλισης των ελαιοπαραγωγών στον ΕΛΓΑ, στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της ανταποδοτικότητας της εισφοράς των ελαιοπαραγωγών.
- Να ενισχυθούν οι έλεγχοι του ΕΦΕΤ, οι οποίοι διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των διακινούμενων ελαιολάδων με υψηλά ποιοτικά πρότυπα.
- Να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της παράνομης και μαύρης διακίνησης ελαιολάδου, κυρίως με τη θεσμοθέτηση του ηλεκτρονικού τιμολογίου και διασταυρωτικών ελέγχων.
- Να εξεταστεί η δυνατότητα χορηγήσεως κινήτρων για συγχωνεύσεις τόσο των συνεταιρισμών όσο και των τυποποιητικών μονάδων.
- Να συνεχίσουν και να διευρυνθούν τα προγράμματα προώθησης του ελαιολάδου.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αναγνωρίζοντας τις προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι ελαιοπαραγωγοί ολόκληρης της χώρας, με παρέμβασή του στην τακτική σύνοδο του Συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας που πραγματοποιήθηκε στις 18 Νοεμβρίου 2019 στις Βρυξέλλες:

- ανέδειξε τις μεγάλες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ελαιοκαλλιεργητές της Ελλάδας εξαιτίας, μεταξύ άλλων, των ακραίων καιρικών φαινομένων, απόρροια της κλιματικής αλλαγής,
- υπογράμμισε ότι «οι ελαιοπαραγωγοί βλέπουν το εισόδημά τους να αφανίζεται για δεύτερη συνεχή χρονιά» και

- κάλεσε την Επιτροπή να συνεκτιμήσει τα δεδομένα και να εξετάσει εναλλακτικές ενίσχυσης του τομέα για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά του.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Βουλευτή κα Ζ. Μακρή
2. Βουλευτή κα Α. Παπανάτσιου
3. Βουλευτή κ. Α. Μεϊκόπουλο